

B. Osobitná časť

K § 1

Navrhovanou úpravou sa vymedzuje základný predmet úpravy. Primárnym a nosným princípom návrhu zákona o podpore ekologických vozidiel cestnej dopravy a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) je vychádzajúc zo smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1161 z 20. júna 2019, ktorou sa mení smernica 2009/33/ES o podpore ekologických a energeticky úsporných vozidiel cestnej dopravy (ďalej len „smernica o podpore ekologických vozidiel“), úprava minimálneho podielu ekologických vozidiel pri zadávaní zákaziek podľa zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) a zabezpečovaní služieb vo verejnom záujme v osobnej doprave, na ktoré sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70 v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2338 (ďalej len „nariadenie“). Predmetom úpravy návrhu zákona je taktiež výkon dohľadu nad dodržiavaním povinností upravených v zákone a vyvodzovanie zodpovednosti za porušenie povinností.

K § 2

Navrhovaná úprava v odseku 1 vychádzajúc z úpravy smernice o podpore ekologických vozidiel (jej článok 3) vymedzuje rozsah pôsobnosti, a to vymedzením typu zmluvného vzťahu z pohľadu jeho predmetu a osobitnej úpravy, na základe ktorej sa zmluvný vzťah kontrahuje. Navrhovaná úprava sa z pohľadu rozsahu pôsobnosti vzťahuje na zadávanie nadlimitných zákaziek podľa zákona o verejnom obstarávaní, ktorých predmetom je kúpa, lízing, kúpa na splátky, prenájom ekologického vozidla alebo poskytnutie služby uvedenej v prílohe č. 1, ktoré sú poskytované prostredníctvom ekologického vozidla. Do pôsobnosti zákona teda spadajú len civilné nadlimitné zákazky, t. j. zákazky, ktorých predpokladaná hodnota je rovnaká alebo vyššia ako finančný limit ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydáva Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“). Z pohľadu subjektov povinných postupovať pri zadávaní zákaziek podľa zákona o verejnom obstarávaní sa navrhovaná úprava vzťahuje na verejného obstarávateľa a obstarávateľa, ktorých definičné znaky vymedzuje zákon o verejnom obstarávaní. Z pohľadu personálnej pôsobnosti teda ide subjekty, ktorých definičné znaky v prípade verejného obstarávateľa upravuje § 7 zákona o verejnom obstarávaní a v prípade obstarávateľa § 9 zákona o verejnom obstarávaní. Navrhovaná úprava sa nevzťahuje na tzv. dotované subjekty vymedzené v § 8 zákona o verejnom obstarávaní. Osobitnou kategóriou zmluvných vzťahov spadajúcich do rozsahu pôsobnosti zákona sú zmluvy o službách vo verejnom záujme v osobnej doprave, pri ktorých je procedúra ich kontrahovania upravená v nariadení. Vychádzajúc z úpravy čl. 3 ods. 1 písm. b) smernice o podpore ekologických vozidiel sa rozsah pôsobnosti návrhu zákona vzťahuje len na tzv. „nadlimitné“ zmluvy o službách vo verejnom záujme v osobnej doprave, ktoré z pohľadu ich

cenovej hodnoty alebo ročnej kilometráže presahujú prahové hodnoty upravené v čl. 5 ods. 4 nariadenia.

V odseku 2 navrhovaná úprava vymedzuje, že na účely plnenia povinností vymedzených v návrhu, t. j. splnenia minimálneho podielu ekologických vozidiel, sa bude brať do úvahy aj dielčia zákazka s predmetom plnenia podľa odseku 1 zadaná na základe rámcovej dohody alebo dynamického nákupného systému, ktorá z pohľadu jej zmluvnej ceny nemusí dosahovať hodnotu finančného limitu pre nadlimitné zákazky, ak predpokladaná hodnota rámcovej dohody alebo dynamického nákupného systému bude rovnaká alebo vyššia ako predpokladaná hodnota pre nadlimitnú zákazku. V prípade rámcovej dohody na predmet plnenia uvedený v odseku 1 sa nebude do plnenia minimálneho podielu ekologických vozidiel započítavať celková zmluvná cena za celú rámcovú dohodu, ale reálne plnenie na základe uzatvárania dielčích zákaziek. V odseku 3 navrhovaná úprava pozitívnu a negatívnu enumeráciou vymedzuje vozidlá, na ktoré sa vzťahujú povinnosti vymedzené návrhom zákona.

K § 3

Navrhovaná úprava vymedzuje pojmy. Upravuje sa pojem ekologického vozidla. V prípade ľahkých úžitkových vozidiel návrh zákona vymedzuje dve kategórie ekologických vozidiel s rozdielnym emisným limitom CO₂. Uvedená diferenciácia vychádza z úpravy smernice o podpore ekologických vozidiel (jej tabuľka č. 2), ktorá vymedzuje pre ľahké úžitkové vozidlá rozdielne prahové hodnoty emisií pre jednotlivé referenčné obdobia plnenia minimálnych podielov ekologických vozidiel. Navrhovaná úprava taktiež vymedzuje referenčné obdobia pre vykazovanie minimálneho podielu ekologických vozidiel. Smernica o podpore ekologických vozidiel exaktne vymedzuje dve časové obdobia v rámci ktorých sa má plniť minimálny podiel ekologických vozidiel, a to časové obdobie od 2. augusta 2021 do 31. decembra 2025 a od 1. januára 2026 do 31. decembra 2030. Smernica o podpore ekologických vozidiel v čl. 5 ods. 6 vymedzuje cit.: „Ak sa neprijmú nové cieľové hodnoty pre obdobie po 1. januári 2031, cieľové hodnoty určené pre druhé referenčné obdobie sa budú uplatňovať naďalej a vypočítajú sa v súlade s odsekmi 1 až 5 v nasledujúcich päťročných obdobiach.“. Ak dôjde na úrovni sekundárneho práva Európskej Únie k zmene cieľovej hodnoty minimálneho podielu ekologických vozidiel po roku 2030, bude potrebná novelizácia zákona. Vzhľadom na zadefinovanie vozidla využívajúceho alternatívne palivá ako ekologického vozidla je v rámci vymedzenia základných pojmov upravená aj definícia alternatívneho paliva. Zavádza sa pojem vozidlo s nulovými emisiami a trolejbus sa definuje ako vozidlo s nulovými emisiami, alebo ako zelené vozidlo v závislosti od typu pohonu.

K § 4

Navrhovanou úpravou sa v odseku 1 vymedzuje základná povinnosť, a to dodržať minimálne podiely ekologických vozidiel. Navrhovanou úpravou sa zároveň vymedzuje spôsob určenia minimálneho podielu ekologických vozidiel vo väzbe na zmluvné vzťahy, ktoré spadajú do pôsobnosti zákona. Navrhovaná úprava zároveň pre kategóriu vozidiel M3 a trolejbusy vymedzuje povinnosť plniť určený podiel ekologických vozidiel prostredníctvom vozidiel uvedených v § 3 ods. 1 písm. c), čo sú podľa vymedzenia smernice o podpore ekologických

vozidiel v čl. 4 ods. 5 tzv. ťažké úžitkové vozidlá s nulovými emisiami, ako napr. elektrobús.

K § 5

Navrhovanou úpravou sa vymedzuje možnosť plniť minimálny podiel ekologických vozidiel na základe prestavby vozidla a to za predpokladu, že z dôvodu technickej prestavby bude vozidlo spĺňať definíciu ekologického vozidla. Na účely započítania do podielu ekologických vozidiel pre určené referenčné obdobie bude rozhodný zápis technickej prestavby vozidla v technickom preukaze vozidla.

K § 6

Navrhovaná úprava vymedzuje povinnosť zasielať úradu v súvislosti s plnením minimálneho podielu ekologických vozidiel súhrnné správy, na základe ktorých bude úrad vykonávať odpočet plnenia minimálneho podielu ekologických vozidiel za Slovenskú republiku. V prípade zákaziek zadávaných podľa zákona o verejnom obstarávaní navrhovaná úprava vymedzuje povinnosť zasielať úradu súhrnné správy na ročnej báze. Verejný obstarávateľ a obstarávateľ nezasiela úradu súhrnné správy v prípade, ak v danom referenčnom období neuzatvoril zmluvu podľa § 2 ods. 1 písm. a) alebo b).

V prípade vykazovania plnenia podielu ekologických vozidiel pri zmluvách o službách vo verejnom záujme uzavretých podľa nariadenia navrhovaná úprava zavádza povinnosť zaslať úradu jednu súhrnnú správu za celé referenčné obdobie. Zároveň sa upravuje povinnosť objednávateľovi zasielať úradu aj súhrnné správy zverejňované podľa čl. 7 ods. 1 nariadenia.

K § 7

Navrhovaná úprava vymedzuje výkon dohľadu nad dodržiavaním zákonných povinností a ukladanie sankcií za ich porušovanie. Dohľad nad dodržiavaním povinností podľa zákona bude vykonávať úrad v súčinnosti s Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky. Výkon dohľadu v tomto prípade úrad nevykonáva podľa zákona o verejnom obstarávaní, teda z pohľadu vecnej pôsobnosti sa výkon dohľadu v tomto prípade nevzťahuje na dodržiavanie povinností upravených v zákone o verejnom obstarávaní. Navrhovaná úprava pre úrad vymedzuje osobitný legislatívny rámec pre výkon dohľadu nad dodržiavaním povinností upravených v návrhu zákona.

V rámci výkonu dohľadu nad dodržiavaním povinností bude mať úrad právomoc žiadať od verejného obstarávateľa, obstarávateľa alebo objednávateľa služieb vo verejnom záujme predloženie relevantných informácií a dokumentov preukazujúcich plnenie minimálneho podielu ekologických vozidiel. Zároveň navrhovaná úprava oprávňuje úrad v situácií, ak si to vyžaduje povaha veci vykonať dohľad na mieste, t. j. v priestoroch verejného obstarávateľa, obstarávateľa alebo objednávateľa, ktorí sú v takom prípade povinní poskytnúť úradu potrebnú súčinnosť. Navrhovaná úprava vymedzuje procesné aspekty a podmienky výkonu dohľadu na mieste a v tejto súvislosti taktiež upravuje povinnosti zamestnancov úradu. Predseda úradu bude poverovať zamestnanca alebo viacerých zamestnancov úradu na výkon tohto dohľadového úkonu. V súvislosti s výkonom dohľadu na mieste navrhovaná úprava vymedzuje

zamestnancom úradu povinnosť sa preukázať poverením predsedu úradu a zároveň stanovuje povinnosť zamestnancov úradu vyhotoviť z výkonu dohľadu na mieste zápisnicu, ktorá má obsahovať zistenia a závery vykonaného dohľadu. Navrhovaná úprava v súvislosti s výkonom dohľadu taktiež upravuje problematiku ochrany informácií chránených podľa osobitných predpisov, ako napr. utajované skutočnosti, daňové alebo bankové tajomstvo, pričom v tejto súvislosti vymedzuje úradu povinnosť vykonať opatrenia na účely zamedzenia prístupu tretích osôb k informáciám chráneným zákonom a zároveň upravuje pre zamestnancov úradu povinnosť mlčanlivosti.

V rámci dohľadu sa zároveň upravuje notifikácia plnenia povinností vyplývajúcich zo smernice o podpore ekologických vozidiel vo vzťahu k Európskej komisii. Túto notifikačnú povinnosť bude plniť úrad.

K § 8

Navrhovaná úprava vymedzuje základné skutkové podstaty správnych deliktov, ktoré sú naviazané na porušenie základnej povinnosti plniť minimálny podiel ekologických vozidiel, porušenie povinnosti predkladať úradu súhrnné správy a neposkytnutie súčinnosti úradu pri výkone dohľadu. Navrhovaná úprava ustanovuje pomerne „drakonické“ horné hranice pokút za tieto správne delikty a to predovšetkým z dôvodu, že neplnenie povinnosti vymedzených v zákone len jedným alebo niekoľkými subjektmi povinnými postupovať podľa zákona môže spôsobiť nesplnenie celkového záväzku Slovenskej republiky vyplývajúceho zo smernice o podpore ekologických vozidiel. V súvislosti s nesplnením minimálneho podielu ekologických vozidiel navrhovaná úprava diferencuje výšky pokuty podľa jednotlivých kategórií vozidiel. Horná hranica sankcie je prísnejšia za nenaplnenie kvót v tej kategórii vozidiel, kde sú požiadavky smernice o podpore ekologických vyššie tzn. že pokuty sú najprísnejšie za nesplnenie kvót pre vozidlá v kategóriách M3 a trojlebus, menej prísne za nesplnenie kvót v kategóriách vozidiel M1, M2 a N1 a v prípade nesplnenia kvót v kategóriách vozidiel N2 a N3 je strop pokuty najnižší.

Navrhovaná úprava taktiež vymedzuje základné zásady trestania, predovšetkým individualizáciu ukladania sankcie, úpravu prekluzívnych lehôt pre začatie konania a taktiež aplikáciu absorpčnej zásady.

K § 9

Úprava prechodných ustanovení vychádza z úpravy čl. 3 ods. 1, druhý pododsek smernice o podpore ekologických vozidiel.

K § 10

Transpozičné ustanovenie.

K § 11

Zrušovacie ustanovenie.

K čl. II

V zákone č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa upravuje spôsob zohľadnenia limitov výdavkov štátnych rozpočtových organizácií a štátnych príspevkových organizácií pri obstarávaní osobných automobilov určených na prepravu osôb, ktoré sú ekologickým vozidlom.

K čl. III

V zákone č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov sa vypúšťa povinnosť dopravcu pri kúpe alebo lízingu autobusov zohľadniť energetické a environmentálne vplyvy prevádzky vozidiel počas ich životnosti, ktorá sa nahrádza povinnosťou objednávateľa dodržať pri zadávaní zmluvy o službách minimálny percentuálny podiel ekologických vozidiel podľa § 4 ods. 1 návrhu zákona.

K čl. IV

V zákone č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa vypúšťa povinnosť pri nadlimitných zákazkách na dodanie motorových vozidiel kategórie M1, M2, M3, N1, N2 a N3 zohľadniť energetické a environmentálne vplyvy prevádzky vozidiel počas ich životnosti, ktorú nahrádza povinnosťou dodržať pri uvedených kategóriách vozidiel minimálny percentuálny podiel ekologických vozidiel podľa 4 ods. 1 návrhu zákona. V druhom novelizačnom bode ide o legislatívno-technickú úprava vzhľadom na vypustenie § 45.

K čl. V

Ustanovuje sa dátum nadobudnutia účinnosti návrhu zákona tak, aby sa subjektom, ktorým sa ukladajú povinnosti podľa tohto zákona, poskytla dostatočná legisvakančná lehota.